

milliy tiklanish

Adadi - 5 263

www.mtgazeta.uz | fb.com/milliytiklanish.gazetasi | t.me/milliy_tiklanish_gazetasi

GENDER TENGLIGI: yondashuv va qarashlar o'zgarishi kerak

3s

QIZIQ SAVOL: Zamonaviylik nima?

3s

200 dan ziyod firmaga qat'iy chora ko'riladi

2s

Davlatimiz rahbari raisligida o'tgan yig'ilishlardan birida joriy yilda amalga oshirilishi lozim bo'lgan dolzarb vazifalar bo'yicha deputatlar oldiga parlament nazoratini kuchaytirish vazifasi qo'yilgan edi. Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputatlari ana shu vazifalar yuzasidan o'z saylov hududlarida bo'lib, manzilli loyihalar ijrosi bilan tanishdilar.

«Milliy tiklanish» demokratik partiyasi fraksiyasi a'zosi Umid Jabborov mahalliy kengash deputatlari hamrohligida Farg'ona viloyati perinatal markazi faoliyati bilan tanishdi.

– Ijoiy o'zgarishlardan xursandmiz, albatta, – deydi deputat. – 320 o'rinni yangi bino, maslahat poliklinikasi, kislorod ishlab chiqaruvchi yangi stansiya, hatto quyosh panellari... Xullas, sharoitlar zo'r. Biroq yangi qurilgan, to'g'rirog'i, 2023-yilning 6-aprelida foydalanishga topshirilgan poliklinika hamon ish boshlagani yo'q. Sababi, Sog'liqni saqlash hamda Iqtisodiyat va moliya vazirliklari rahbarlari viloyat takliflarini haligacha ko'rib chiqib, aniq qaror qabul qilishmagan. Moliyaviy masala hal etilmagani bois shtat ham ajratilmagan.

Davomi 4-sahifada

DEPUTAT MINBARI

320 million so'mlik qarzni shu kungacha 165 million so'mi to'langan. Agar ushbu masala haqiqatan ham aytilganidek bo'lib chiqsa, markazga bu qarzdorlikni yopish uchun qo'shimcha mablag' zarur bo'ladi.

FARG'ONADA «MILLIY QADRIYATLAR» TARANNUMI

Marg'ilon shahrida «Milliy qadriyatlar» festivali bo'lib o'tdi. Farg'ona viloyati hokimligi, Ma'naviyat va ma'rifat markazi viloyat bo'limi hamda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar viloyat boshqarmasi hamkorligida tashkil etilgan bayramona tadbirida uyushmagan yoshlar, umumta'lim va kasb-hunar maktablari, texnikumlar o'quvchilari, nuroniylar, keng jamoatchilik vakillari ishtirok etdi. Shahardagi 2-son kasb-hunar maktabida tashkil etilgan festivalni viloyat hokimining o'rinbosari Sherzod Rahimov ochib, milliy o'zlikni anglashda qadriyatlar o'rni muhim ekanligini ta'kidladi.

– Ma'lumki, bu yildan boshlab viloyatimiz miqyosida «Milliy qadriyatlar» festivali o'tkazilishi belgilangan. Ushbu festivalning dastlabki tadbirlari ko'nguna Marg'ilon shahrida tashkil etilishi ham bejiz emas.

Davomi 4-sahifada

MUTASADDILARNING BEFARQLIGI

TUFAYLI SHIFOKORLAR HAM, BEMORLAR HAM SARSON

HOKIM JANOBLARI,

«Abdulla Qodiriy» ham «Dream Park»ka aylanib ketmaydimi? 4s

«MILLIY TIKLANISH»

ANONSLAR

DEVID KEMERON O'ZBEKISTONGA QANDAY MAQSADDA KELDI?

Markaziy Osiyo – dunyoning muhim mintaqalaridan biri. Hududda juda kuchli qo'shnilar bor va ular bilan hamkorlik yo'lga qo'yilgan. O'z navbatida, biz ham sizlar bilan ta'lim, iqlim o'zgarishi, biznes yoki savdo sherikligi rivojlanishini istaymiz.

2s

AYOL SIYOSATCHI BO'LSA... 3s

«ULUG' SALTANAT»

EPOPEYASIDA UMUMINSONIY, MILLIY VA DINIY QADRIYATLARNING IBRAT TAMSILLARI 5s

ERTAK KITOBIDAGI ZALOLAT 6s

O'zbekiston Parlamentararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar» jahon reytingida

45

–o'rinni egallab turibdi. Mamlakatimiz bu borada 130 dan ortiq davlatlar, jumladan, Germaniya, AQSH, Kanada, Avstraliyani ham ortda qoldirgan. Bilamizki, shonli tariximiz zarvaraqalarida To'maris va Bibixonim, Gulbadanbegim va Zebunniso, Nodirabegim va Anbar otin kabi zukko va oqila ayollarning muborak nomlari manguga muhrlangan.

3-sahifa

DEVID KEMERON O'zbekistonga qanday MAQSADDA KELDI?

Buyuk Britaniya Tashqi ishlar vaziri Devid Kameron Markaziy Osiyo mamlakatlari va Mo'g'ulistonga tashrifi arafasida e'lon qilgan maqolasida o'z mamlakatining xuddi O'zbekiston kabi bugungi noaniqliklarga to'la dunyoda xalqaro hamkorlikni diversifikatsiya qilishning ahamiyatini yaxshi tushunadi, deb yozgan edi.

– Biz rivojlanib borayotgan xavfsizlik bo'yicha hamkorligimizni yanada mustahkamlashimiz, muloqotlarimizni chuqurlashtirib, xavfsizlik kuchlari bilan mashg'ulotlarni kengaytirishimiz lozim.

Buyuk Britaniya tashqi ishlar vaziri Devid Kameron boshchiligidagi delegatsiya kecha O'zbekistonga keldi. Taniqli siyosatchi 23-aprel kuni dastlab mamlakatimiz tashqi ishlar vaziri Baxtiyor Saidov bilan uchrashdi.

O'zaro muloqot davomida mintaqaviy xavfsizlik, ta'lim, iqlim o'zgarishlari, ikki tomonlama savdo hamda biznes aloqalarini rivojlantirish masalalari ko'rib chiqildi. Suhbatdan so'ng Devid Kameron ommaviy axborot vositalari vakillariga intervyu berdi.

O'zA muxbiri O'zbekiston va Buyuk Britaniya munosabatidan kelib chiqib, Birlashgan Qirollik tashqi siyosat idorasi rahbariga bir qator savollar bilan murojaat qildi.

– Janob vazir, O'zbekiston va Buyuk Britaniya iqtisodiy hamkorligi salohiyatini qanday baholaysiz, mavjud aloqalarni rivojlantirish uchun qanday choralar ko'rilmog'da?

– Biz birgalikda oldinga qarab dadil qadam tashlayapmiz. Mamlakatlarimiz o'rtasida kichik biznes va investitsiyani yanada rivojlantirayapmiz. Yashil texnologiya bo'yicha hamkorlikning yangi bosqichini boshladik.

Yana bir gap, Buyuk Britaniyada qishloq xo'jaligi sohasida mavsumiy ishchilar uchun maxsus sxema bor. Ushbu dasturda o'zbekistonliklar ham muntazam ishtirok etyapti.

Shuningdek, O'zbekistonda Britaniyaning 10 dan ortiq universitetlari faoliyat yuritmoqda. Hamkasbim bilan qanday qilib yanada ko'proq natijaga erishish mumkinligi xususida gaplashdik.

Ish o'rni, savdo-sotiq, biznes va yashil texnologiyani har ikki mamlakatda kengaytirish umumiy manfaatimizga mos keladi, deb o'ylayman.

– Yevropa davlatlari munosabati nuqtayi nazaridan, qolaversa, Birlashgan Qirollik rasmiy vakili sifatida yurtimizda amalga oshirilayotgan islohotlar, o'zgarishlarga qanday qaraysiz?

– Bilasizmi, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlarni diqqat bilan kuzatib boramiz va mamnuniyat bilan olqishlaymiz. Bu yuksak natijalar O'zbekiston uchun rivojlanish tendensiyasini belgilab beradi.

Safar davomida ta'lim sohasidagi hamkorlik ko'lamini yanada kengaytirish, biznes va savdo aloqalarini kuchaytirish kabi ko'plab masalalarni muhokama qilish rejalashtirilgan.

– Bugungi globallashuv zamonida Markaziy Osiyo mintaqasi Buyuk Britaniya uchun qay darajada jozibador, deyish mumkin?

– Markaziy Osiyo – dunyoning muhim mintaqalaridan biri. Hududda juda kuchli qo'shnilar bor va ular bilan hamkorlik yo'lga qo'yilgan. O'z navbatida, biz ham sizlar bilan ta'lim, iqlim o'zgarishi, biznes yoki savdo sherikligi rivojlanishini istaymiz.

Muammo nimada? Muammo butun dunyoda bir xil: qanday qilib yangi ish o'rinlari yaratish, yuksak marralarga erishish va eng muhimi fuqarolarimiz farovonligini ta'minlash mumkin?

Ana shu masalalarni birgalikda hal etishimiz lozim. O'ylaymanki, davlatlarimiz o'rtasidagi munosabat yanada ravnaq topadi.

O'tkir ALIMOV
suhbatlashdi.
O'zA

«Umra» va «Haj» ziyoratini noqonuniy biznesga aylantirib olgan

200 DAN ZIYOD FIRMAGA QAT'IY CHORA KO'RILADI

«Milliy tiklanish» demokratik partiyasi fraksiyasining navbatdagi yig'ilishida dastlab O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Tojikiston Respublikasiga davlat tashrifining ahamiyati atroficha muhokama qilindi. Ma'lumki, Oliy darajadagi muzokaralar yakunida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Tojikiston Respublikasi Prezidenti Emomali Rahmon Ittifoqchilik munosabatlari to'g'risidagi shartnomani imzoladilar. Bundan tashqari, tashrif davomida O'zbekiston bilan Tojikiston o'rtasidagi ko'p qirrali hamkorlikning deyarli barcha yo'nalishlarini qamrab oluvchi 28 ta hujjat imzolandi.

Fraksiya rahbari Alisher Qodirov shular haqida gapirib, partiyaning Saylovoldi dasturida O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan har tomonlama aloqalarini rivojlantirish ustuvor vazifa sifatida belgilab olingani, Davlat rahbari tomonidan ham aynan mintaqamiz davlatlari bilan qo'shnichilik munosabatlarini yanada rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotganini ta'kidladi.

– Buning amaliy natijasi sifatida O'zbekiston va Tojikiston o'rtasida Ittifoqchilik munosabatlari to'g'risidagi tarixiy shartnoma imzolangan nafaqat ikki davlat manfaatiga, balki butun Markaziy Osiyo taraqqiyotiga birdek xizmat qiladi, – dedi Alisher Qodirov.

Ta'kidlanganidek, mehroqibatli bo'lish, tinch-totuv yashash – xalqlarimizning azaliy orzusidir. Bugun ushbu orzu-intilishlar real hayotga ko'chmoqda. Mamlakatlarimiz yetakchilarining irodasi va sa'y-harakati bilan xalqlarimiz yanada yaqinlashdi, davlatlararo munosabatlar ittifoqchilik darajasiga ko'tarildi.

Shundan keyin deputatlar «Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqidagi qonun loyihasini ikkinchi o'qishda muhokama qildilar.

Ma'lumki, ushbu qonun loyihasi bilan «Umra» xizmatlarini tashkil etish bo'yicha alohida litsenziya turini joriy etish hamda O'zbekiston Din ishlari bo'yicha qo'mitani litsenziyalovchi organ sifatida belgilash taklif

etilmoqda. Bu bilan «Umra» ziyorati huquqiy jihatdan tartibga solinadi va ziyoratchilarning haq-huquqlari ta'minlanadi. Chunki mamlakatimizda fuqarolarning vijdon erkinligi bilan bog'liq konstitutsiyaviy huquqlarini ta'minlash maqsadida «Umra» va «Haj» ziyoratini erkin amalga oshirishga keng imkoniyat yaratilgan bo'lsa-da, keyingi paytlarda bu borada ko'plab qonun buzilish holatlari qayd etilyapti.

Jumladan, bugungi kunda 70 ga yaqin turoperator litsenziya

balki Jahon madaniy merosi ro'yxatiga kiritilgan mashhur yodgorliklarimizning xalqaro darajadagi ta'ribot-tashviqotiga ham katta yordam beradi.

Yana bir muhim jihat: O'zbekistonda katta tajribaga ega bo'lgan ta'mirchi usta va mutaxassislarimiz ushbu markaz orqali xorijiy davlatlardagi tarixiy yodgorliklarni ta'mirlash ishlariga jalb etiladi. Bu ham shubhasiz, mamlakatimiz salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Fraksiya a'zolarining

2022-YILDA 68 MARTA TALON-TOROJ QILISH HOLATI ANIQLANGAN BO'LSA, 2023-YILDA BU KO'RSATKICH 115 TADAN OSHDI. BU O'Z NAVBATIDA ISTE'MOLCHILARNI KUZ-QISH MAVSUMIDA KO'MIR BILAN TA'MINLASHGA HAM SALBIY TA'SIR KO'RSATMOQDA.

asosida faoliyat ko'rsatayotgan bo'lsa, 200 dan ortiq firma noqonuniy shug'ullanayotgani aniqlandi. Natijada ziyoratchilarni mehmonxonalariga joylashtirish, ovqatlanish, tibbiy xizmat, transport va viza bilan bog'liq muammolar paydo bo'lib, fuqarolarimizning jiddiy noroziligiga sabab bo'lmoqda. Bu mamlakatimiz imijiga ham salbiy ta'sir ko'rsatmasdan qolmayapti.

Endilikda litsenziya asosida faoliyat ko'rsatmagan yoki bu borada qalbaki hujjatlardan foydalangan yuridik shaxslar BHMning 200 barobari (68 000 000 so'm) miqdorida jarima to'laydi.

Majlisda «Madaniy yodgorliklarni saqlash va restavratsiya qilish bo'yicha xalqaro tadqiqot markazi (ICCROM) Ustavini (Rim, 2013-yil 29-noyabr) ratifikatsiya qilish haqidagi qonun loyihasi ham muhokama qilindi.

Xalqaro tadqiqot markazini ta'sis etish taklifi 1956-yilda Dehli bo'lib o'tgan YUNESKO Bosh konferensiyasida bildirilgan edi. Oradan uch yil o'tgach, Italiyada rasman tashkil etildi va Rim shahri markaz bosh qarorgohi etib belgilandi.

Markaz hukumatlararo tashkilot bo'lib, madaniy boyliklarni saqlash va tiklashni o'rganish bo'yicha ta'lim berish, axborot tarqatish, tadqiqot va hamkorlik qilish, konservatsiya va restavratsiya sohasidagi faoliyatni rivojlantirish bilan shug'ullanadi. Shuningdek, madaniy merosga bo'lgan tahdidlarga xalqaro hamjamiyat e'tiborini qaratadi, sohada kadrlar tayyorlashni rag'batlantiradi. Hozirgi vaqtda markazga 136 ta davlat a'zo.

Madaniy meros agentligi direktorining birinchi o'rinbosari Tursunali Qo'ziyev qonun loyihasi haqida ma'lumot berarkan, mamlakatimizda markaz Ustavini ratifikatsiya qilishga katta ehtiyoj borligini ta'kidladi. Buning natijasida endi YUNESKO bilan hamkorlikdagi ishlar xalqaro markaz doirasida amalga oshiriladi. Bu nafaqat mamlakatimiz imijiga,

ta'kidlashlaricha, madaniy meros obyektlarini asrash partiyamiz uchun ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ammo achchiq haqiqat shundaki, betakror obidalarimizni ko'z qorachig'idek asrashga bo'lgan munosabat hamon talab darajasida shakllangan yo'q. Xalqaro darajadagi bunday hujjatlar esa jamiyatimizda bu boradagi ishlar madaniyat darajasida aylanishiga xizmat qiladi. Qolaversa, bunday hujjatlar nafaqat bizga imkon beradi, balki zimnamizga majburiyatlar ham yuklaydi.

Deputatlar shundan kelib chiqib, qonun loyihasini birvarakayiga uch o'qishda ma'qulladilar.

Yig'ilishda «O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqidagi qonun loyihasi ham muhokama qilindi.

Ta'kidlanganidek, so'nggi yillarda ko'miri iste'molchilarga yetkazishda talon-toroj qilishning oldini olishga qaratilgan choralar qaramay, o'g'irliklar kamaymayapti. Misol uchun, 2022-yilda 68 marta talon-toroj qilish holati aniqlangan bo'lsa, 2023-yilda bu ko'rsatkich 115 tadan oshdi. Bu o'z navbatida iste'molchilarni kuz-qish mavsumida ko'mir bilan ta'minlashga ham salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Qayd etilishicha, bunga asosan Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksda ta'sirli choralar belgilanmagan sabab bo'lmoqda. Ya'ni, oz miqdorda talon-toroj qilganlik uchun 340 ming so'mdan 1,7 mln. so'mgacha, takroran sodir etilganda esa 3,4 mln. so'mgacha jarima belgilash nazarda tutilgan. Shu bois, ushbu qonun loyihasi bilan ma'muriy javobgarlikni kuchaytirish taklif qilinyapti. Ya'ni, endilikda bunday holatlar 6,8 mln. so'mdan 17 mln. so'mgacha jarima yoki 15 sutkagacha ma'muriy qamoqqa olinishiga sabab bo'ladi.

Ravshan MAHMUDOV,
«Milliy tiklanish» muxbiri

✓ Kuting!

Akmal JUMABOYEV,
partiya Markaziy
kengashi devoni rahbari

**YANGI AVLOD
VAKILLARIGA
ENG KERAKLISI,
BU ISHONCHI!**

Kelgusi sonlarda

GENDER TENGLIGI: YONDASHUV VA QARASHLAR

O'ZG RISHI KIRAK

Markaziy Osiyoda birinchi bo'lib O'zbekiston 2030-yilga qadar gender tenglikka erishish strategiyasini qabul qildi. Bu xotin-qizlarning siyosiy partiyalardagi faoliyati, davlat boshqaruvidagi ishtirokini yanada oshirish, ularni oliy ta'limga, tadbirkorlik, axborot-kommunikatsiya, innovatsiya, energetika va muhandislik sohalariga kengroq jalb etish uchun mustahkam huquqiy asos rolini bajara boshladi. Mazkur strategiya zo'rvonlikdan jabr ko'rgan shaxslarni reabilitatsiya qilish va moslashtirish tizimini tubdan takomillashtirish, bu bo'yicha qarorlar qabul qilish va ijro etishda xotin-qizlar va erkaklar o'rtasida tenglik tamoyilini tatbiq etish, ularning huquq va imkoniyatlarini ro'yobga chiqarishdan tashqari iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotda gender tenglik targ'ib qilinishini ta'minlashga oid keng qamrovli yondashuvlarni ham nazarda tutadi.

«Milliy tiklanish» demokratik partiyasining 2020–2024-yillarga mo'ljallangan Saylovoldi dasturida ham gender tenglik masalasiga alohida urg'u berilgan bo'lib, unda: «Partiya xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, gender tenglik tamoyillarini ta'minlashni qo'llab-quvvatlaydi», deb qayd etilgan. Shuningdek, hujjatda ayollarning farzand tarbiyasidan ajralmagan holda ishlashi uchun zarur shart-sharoit yaratish, hayotiy muammolarini aniqlab, hal etishning konstruktiv tizimini joriy etish, og'ir ijtimoiy ahvolda tushib qolgan opa-singillarimizni qo'llab-quvvatlash kabi ustuvor vazifalar ham belgilangan. Qayd etish joizki, ajrim oqibatida uyojsoy qolgan ayollar va ularning farzandlari manfaatlarini himoya qilish, oilalardagi ijtimoiy-ma'naviy muhitni sog'lomlashtirishda erkaklar va xotin-qizlar bilan yakka tartibda ishlash tizimini yo'lga qo'yish masalasi ham partiya o'ta muhim deb hisoblayotgan masalalardanidir.

Eng asosiysi, bunday vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida xotin-qizlarning siyosiy faolligini oshirish, partiya boshqaruvida yetakchi ayollarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan yangi dastur ham qabul qilindi. Bundan tashqari, tizimda faoliyat yuritayotgan xodimlar (yosh bolalilar) uchun moslashuvchan ish tartibi joriy etilib, ularga oylik maoshlari saqlangan holda ishga bir soat kech kelish hamda bir soat erta ketish imtiyoz berildi. Partiya tizimidagi xotin-qizlarning siyosiy, huquqiy bilim va ko'nikmalarini oshirish maqsadida esa muntazam ravishda siyosiy o'quvlar tashkil qilinayapti, ichki hujjatlarda gender statistikasini yuritish va gender reytinglarini e'lon qilib borish yo'lga qo'yildi. Partiyaning «Ayollar qanoti» tuzilmasi ham ana shu talablar asosida takomillashtirib borilmoqda.

Bunday sa'y-harakatlar samarasi o'laroq, «Ayollar qanoti» bevosita xotin-qizlar masalalari bilan shug'ullanadigan o'nga yaqin NNTlar bilan hamkorlik Memorandumlarini imzoladi. Ayolning oiladagi o'rnini yo'qotmagan holda jamiyatdagi faolligini oshirish, bandlegini ta'minlash, savodxonlik darajasini aniqlash, muammolarini ijobiy hal etishga qaratilgan «Xizmat-beminnat», «Uyma-uy», «Deputat bilan yuzma-yuz», «Sayyor qabul», «Uch avlod uchrashuvi», «Ayol va siyosat», «Saylovchidan - saylanuvchiga», «Ayol – millat ovozi», «Biz zo'rvonlikka qarshimiz», «Nodirai davronlar» kabi bir qator targ'ibot-tashviqot tadbirlari, motivatsion loyihalar, tanlovlar o'quv-seminarlarining ichkil o'tkazilayotgani natijasida partiya a'zolari safida ayollar ulushi ortib bormoqda.

Raqamlarga e'tibor qaratsak: 2019-yilda partiya a'zolarining 45,5 foizi xotin-qizlardan iborat bo'lgan bo'lsa, bu ko'rsatkich 2023-yilning mos davrida (184 534 nafar) 47 foizni tashkil etdi. E'tibor bering: partiya boshqaruvidagi xotin-qizlar ulushi 2019-yilda 315, rahbarlik lavozimlarida 121 nafarni tashkil etgan bo'lsa, 2023-yilda partiya boshqaruvida 381, rahbarlik lavozimlarida 195 nafar xotin-qiz faoliyat yuritmoqda. Deputat ayollarimizdan 109 nafari mansab pillapoyalaridan yuqoriladi.

Keyingi besh yilda mahalliy kengash sessiyalariga aynan gender tenglikka oid 57 ta masala kiritilgani ham bu boradagi faolligimizni ko'rsatadi.

Shu o'rinda yana bir ma'lumot: 2023-yilda «Deputat ayollar klubi» a'zolari tomonidan «Uyma-uy» loyihasi doirasida 19068 ta xonadonning ijtimoiy-iqtisodiy sohadagi muammolari o'rganildi. Xotin-qizlar murojaatlari asosidagi 9222 ta masala ijobiy hal etilib, 2258 nafar xotin-qizning bandligi ta'minlandi. 992 nafariga bank krediti olishda amaliy yordam ko'rsatildi.

Bundan tashqari, 3695 nafar xotin-qizga sog'liqni saqlash va ijtimoiy masalalarda yordam ko'rsatildi. 982 nafarining uy-joy va yer-mulk bilan bog'liq muammolari ijobiy yechim topdi, 9491 nafari esa «Ayollar daftari»ga kiritildi.

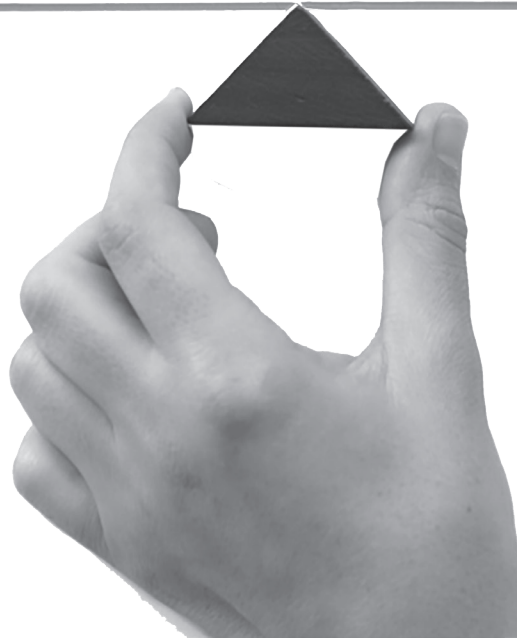
Xotin-qizlar bilan manzilli ishlash uchun 3751 marotaba «Sayyor qabul»lar uyushtirilib, 12 759 ta murojaatning 6856 tasi mutasaddilar ko'magida hal etildi. 5903 tasi esa deputatlar tomonidan nazoratga olindi. «Ayollar va Yoshlar qanoti» tashabbusi bilan «Xizmat-beminnat» loyihasi doirasida mahallalardagi ishsiz xotin-qizlarga bepul kasb-hunar o'rgatish maqsadida joylardagi 658 ta o'quv kurslariga 2571 nafar xotin-qiz birlashtirildi.

«Nizoli oila deputat nazoratida» loyihasi doirasida esa ajrim yoqasiga kelib qolgan 596 ta yosh oila murosaga keltirildi.

Ammo masalaning boshqa tomoni ham bor: bugun jamiyatda xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, oliy ta'lim olishlari uchun har qancha shart-sharoit yaratilmasin, saylov tizimiga oid qonunchilikka harqancha o'zgartirishlar kiritilmasin, agar ayolning o'zida faollashishga ishtiyoq, xohish bo'lmasa, hech qanday natijaga erishib bo'lmaydi. Ayol o'ziga, bilimi, salohiyati va qobiliyatiga ishonmasa, uning faoliyat maydoniga chiqishi amrimahol. Buning uchun xotin-qizlarda yetakchilik qobiliyatini shakllantirishga qaratilgan motivatsion tadbirlarni ko'paytirish, umumta'lim maktablarining yuqori sinf o'quvchi-qizlari, shuningdek, kollej talabalari o'rtasida siyosatga oid so'rovnomalar, ko'rik-tanlovlarni tashkil etish, g'oliblarni rag'batlantirish orqali siyosatchi ayollarning yangi avlodini shakllantirish maqsadga muvofiqdir.

Yana bir ma'lumot: «Ayollar qanoti» tashabbusi bilan Oila va xotin-qizlar qo'mitasi qoshidagi «Qizlarjon» hamda Yoshlar ishlari agentligi qoshidagi «Qizlar ovozi» klublari a'zolari ishtirokida o'tkazilgan «Nodirai davronlar» ko'rik-tanlovida 18 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan 1500 mingdan ziyod xotin-qizlar ishtirok etdi. Biz uchun ushbu tanlovning samarasi shu bo'ldiki, ishtirokchilarning aksariyati partiyamizga a'zo bo'lishdi.

Opa-singillarimiz uchun «Men muvaffaqiyatli ayolman», «Liderlik zavqi», «Deputat bo'lmoqchiman» kabi mavzularda o'tkazilgan 41ta motivatsion tadbir, 583 ta davra suhbatlari, 5 ta ko'rik-tanlov, 7 ta maqsadli loyiha, 3 ta fleshmob, 1 ta aksiya, 640 ta targ'ibot tadbiri va 288 ta amaliy uchrashuvlar ham siyosatchi ayollarga o'zligini

namoyon etish imkonini berdi deyish mumkin.

Jamiyatimizda siyosatchi ayollar haqida ijobiy fikr shakllantirish maqsadida 148 ta ijtimoiy roliklar tayyorlandi.

Oliy Majlis Qonunchilik palatasidagi ayol deputatlar ishtirokida esa «Ayol va siyosat» mavzusida 18 marotaba mahorat darslari o'tildi. Ta'kidlash lozimki, Oliy Majlisdagi fraksiyamiz, «Ayollar qanoti» hamda partiya qoshidagi «Deputat ayollar klubi» a'zolari hamda mavzuga doir ekspertlarning fikrlari asosida Gender strategiyasiga 130 dan ziyod takliflar kelib tushgan edi. Ular orasidan partiya Saylovoldi dasturida belgilangan vazifalardan kelib chiqadigan o'ttizga yaqin mukammal takliflar Oliy Majlis

Senatiga taqdim etildi.

Ma'lumki, Gender tenglikka erishish strategiyasidan ko'zlangan maqsad xotin-qizlarni tazyiq va zo'rvonliklardan himoya qilish, ularning bevosita va bilvosita kamsitilishiga yo'l qo'ymaslik, gender stereotiplarini bartaraf etish, bir so'z bilan aytganda, erkaklar va ayollar tengligini ta'minlashda milliy qadriyatlarimizga tayangan holda yondashishdan iborat.

Feruza JALILOVA, partiya Markaziy kengashi bo'lim boshlig'i

Buguna kelib, shiddat bilan o'zgarayotgan dunyo siyosati va iqtisodiyoti tizimining bir uchi yetakchi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda.

Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda.

Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston Parlamentlararo ittifoqning «Siyosatdagi ayollar qo'lida, deyish mumkin. Global masalalarda, muammoli vaziyatlarda millionlab insonlar taqdirini hal qiluvchi qarorlarni chiqarishda ham «ojiza» siyosatchilar roli yaqqol ko'zga tashlanmoqda.

rolini oshirish, ularning bandligini ta'minlash, ayollar tadbirkorligini rivojlantirish va albatta, muhtoj ayollarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan ko'plab normativ-huquqiy hujjatlar ham shular jumlasidandir.

Prezidentimiz rahbarining tashabbusi bilan ijtimoiy himoyaga muhtoj qizlarning bilim olish imkoniyatlarini yanada kengaytirilib, oliy ta'lim muassasalariga 4 foizli davlat grantlari ajratildi. Mazkur tizim asosida 950 nafardan ziyod ijtimoiy himoyaga muhtoj qizlar o'qishga qabul qilindi. Ayni paytda talabalarning 48 foizini xotin-qizlar tashkil etayotgani ham diqqatga sazovor. Barcha vazirlik va idoralarda gender tenglik masalalari bo'yicha maslahat kengashlari faoliyati tashkil etilgan. Bugun 1400 nafarga yaqin ayollar respublika va viloyatlar, 43 mingdan ziyodi tuman va shaharlar darajasidagi rahbarlik lavozimlarida ishlab kelmoqdalar. Chunki ayol bilimli bo'lsa, tarbiya qilgan farzandlari zukko, salohiyatli bo'ladi. Eng muhimi, ayol ilimli bo'lsa, millat ilimli bo'ladi.

Tan olaylik, bugun zamonning o'zi xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish borasidagi islohotlarning nafaqat ishtirokchisi, balki tashabbuskor va asosiy ijrochisi bo'lishni, boshqalarga namuna ko'rsatishni talab etmoqda. Shu ma'noda, xotin-qizlarimizning siyosiy jarayonlardagi ishtirokini kengaytirish maqsadida Oliy Majlis va mahalliy kengashlarga oqila va yetuk ayollarning ko'proq saylanishlariga e'tibor qaratilayotgani ijobiy holat, albatta. Shaxsan o'zim ham deputat sifatida yuzdan ortiq murojaatlarda ko'tarilgan muammolarni tegishli tartibda hal etishga erishdim. Yordam so'rab kelgan, huquqlarini yetarlicha angolmayotgan xotin-qizlarga yo'l ko'rsatdim. Siyosat olamidagi ayol uchun sezgirlik, bilim, yumshoqlik bilan bir qatorda, qat'iyatlilik zarurligini ham angladim. Umuman, jamiyatda ayollarning qadrini ko'tarsak, dadil odim tashlashdan qo'rqmaydigan avlod shakllanadi. Bu esa mamlakatimiz ravnaqiga kuchli turki berishi, shubhasiz.

Zulayho ATAXANOVA, xalq deputatlari Namangan viloyati Kengashi deputati

AVLOD SIYOSATCHI BO'LSA...

Tan olish kerak, bugunga qadar bu ikki bog' taqdiri haqidagi taxminlar poytaxtlilarni xavotirga solib kelayotgan, hatto matbuotda bir necha marta katta so'roq ostida maqolalar berilgan bo'lsa-da, mutasaddilardan tayinli javob chiqmayotgandi.

HOKIM JANOBBLARI,

«Abdulla Qodiriy» ham «Dream Park»ka aylanib ketmaydimi?

Nihoyat Toshkent shahar hokimligidan 2018-yildan buyon jamoatchilikni qiziqtirayotgan bir masalaga oid «sado» chiqdi: 2022-yili qayta ta'mirlash uchun yopilgan «Abdulla Qodiriy» hamda «Do'stlik» bog'lari qayta ta'mirlanadigan bo'libdi.

Qayd etilishicha, bu ikki bog' O'zbekiston – Singapur qo'shma korxonasi BMP Smart Decision Private Limited kompaniyasiga 49 yilga ijaraga berilgan. Abdulla Qodiriy bog'i «tinch-sokin joy sifatida» qayta ta'mirlanadi, u yerda atraksionlar bo'lmaydi. Do'stlik (eski nomi Bobur) bog'iga ko'pi bilan 10 ta atraksion joylashtirilib, asosiy e'tibor yashillikni ko'paytirishga qaratiladi.

Tan olish kerak, bugunga qadar bu ikki bog' taqdiri haqidagi taxminlar poytaxtlilarni xavotirga solib kelayotgan, hatto matbuotda bir necha marta katta so'roq ostida maqolalar berilgan bo'lsa-da, mutasaddilardan tayinli javob chiqmayotgandi. Xususan, gazetamizning 2023-yil 1-noyabrda

37-sonida «Toshkent shahar hokimi Shavkat Umurzoqov diqqatiga! Abdulla Qodiriy bog'i sotilib ketganmi?» sarlavhali maqola e'lon qilingan edi. O'tgan olti oy mobaynida hokimlikdan biror javob yoki maqolaga munosabat ham bildirilmadi.

BMP Smart Decision Private Limited rahbari o'rinbosari Zafar Mirzaulug'ovning ta'kidlashicha, har ikki bog'ning qayta ta'mirlanish muddati 3 yil qilib belgilangan. Shuningdek, investorlarda ishlarni jadal tashkil etib, rekonstruksiyalash ishlarni 1,5 yilda yakunlash rejasi ham bor. Bundan tashqari, bog' yonida Abdulla Qodiriy kutubxonasi va qo'shimcha yana umumiy kutubxona qurish, bog'ning asosiy darvozasi ochilishi ham rejadon o'rin olgan. Darvoqe, Abdulla Qodiriy bog'ida 4-5 qavatli binolar bo'lmasligi, faqat yengil oynali konstruksiyalar, fudkort va milliy taomlar bo'lishi ma'lum qilindi. Mas'ullarning ma'lum qilishlaricha, har bir istirohat bog'iga kamida 10 million dollardan investitsiya kiritish sharti bilan ijaraga berilgan.

Ochig'i, bu qarordan quvondik. Yillar davomida abgor holatda yotgan har ikki bog' endi obod bo'lib, ko'rkam ko'rinishga kelsa, yaxshiku. Xalqqa foydasi tegadi, qolaversa, ulug' adibimizning nomi berilgan bog' «qayta tug'iladi».

Leikin millatning buyuk farzandlari, ularning hayoti va ijodi bilan bog'liq hududlar, uy yoki binolar davlat ixtiyorida qoldirilsa bo'larmidi? Chunki yaqin tariximizda G'ofur G'ulom nomidagi istirohat bog'ining bir kechada «Dream park»ga aylanib qolganiga guvoh bo'lganmiz.

Zotan, Chilonzor tumanidagi «G'afur G'ulom» bog'i ham xuddi shu – BMP Smart Decision Private Limited kompaniyasiga 49 yilga ijaraga berilgan edi.

Jurnalistlarning bog'larda atraksionlar o'rnatish masalasiga oid savollariga BMP Smart Decision rahbari Otabek Mirzajonov shunday javob berdi: «Masalan, «G'afur G'ulom»da 40 ta atraksion bo'lsa, «Bobur»da 10 tadan ko'p bo'lmasa kerak. Biz atraksion qo'yishga majbur bo'lganimiz sababi yiliga faqat yashil

fanni himoya qilish, kengaytirish va xodimlarning oyligi uchun 6 milliard so'mdan ko'p pul ketadi».

Yana ta'kidlaymiz, bog'larni serdaraxt makonga aylantirish hamda tinch va salqin joy qilishga harakat qilinayapti. Shuningdek, bog'da shou va konsertlar uchun amfiteatr qayta tiklanadi, shaxmat maydonchasi, yoga va vorkaut zonasi, bir necha bolalar maydonchalari paydo bo'ladi. Eng muhimi, investorlar bog'larni rekonstruksiyalash jarayonlari OAV hamda jamoatchilik vakillari uchun doimo ochiq bo'lishini ma'lum qilishdi. Demak, jarayonni kuzatishda davom etamiz. Nima bo'lganda ham avvalgi ko'rinishidan asar ham qolmagan olmozorlik va shayxontohurliklarga qadrdon bo'lib qolgan Abdulla Qodiriy hamda ko'plab yoshlarning mutolaasi, keksalarning diyorlarshuvi-yu Layli Majnunlarning dil izhorlariga guvoh bo'lgan «Do'stlik» bog'ining nomlari ham o'zgarib ketmasa bo'ldi...

Mahabbabonu JUMANAZAR QIZI,
«Milliy tiklanish» muxbiri

✓ Deputat minbari

(Boshlanishi 1-betda)

MUTASADDILARNING BEFARQLIGI

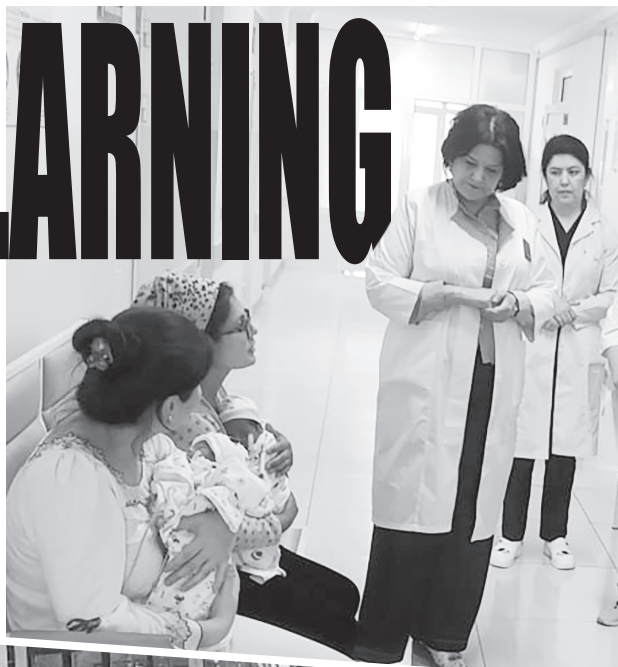
TUFAYLI SHIFOKORLAR HAM, BEMORLAR HAM SARSON

Yana bir muammo: perinatal markazining chaqaloqlar reanimatsiyasi uchun qiymati taxminan 900 million so'mlik yangi zamonaviy kislorod ishlab chiqarish stansiyasi ham ishlamayapti. Sabablari aniq – uskunalar tegishli tartibda perinatal markaz balansiga qabul qilinmagani uchun sertifikat ham, foydalanish uchun ruxsatnoma ham, buning uchun shtat birligi, ya'ni mas'ul xodim ham yo'q. Kislorod esa boshqa ishlab chiqaruvchidan sotib olinmoqda.

Hal etilishi lozim bo'lgan masalalardan yana biri bu elektr energiyasi ta'minoti bilan bog'liq. Ma'lum qilinishicha, poliklinika qurilishida pudratchi tashkilot elektr energiyadan noqonuniy foydalangan yoki juda katta hajmda sarflagan. Natijada balansda saqlovchi markaz bu qarzdorlik hamda belgilangan jarimasini o'z hisobidan to'lashga majbur bo'lyapti. Shu kungacha 320 million so'mlik qarzning 165 million so'mi to'langan. Agar ushbu masala haqiqatan ham aytilganidek bo'lib chiqsa, markazga bu qarzdorlikni yopish uchun qo'shimcha mablag' zarur bo'ladi.

– Xullas, Farg'ona viloyati sog'liqni saqlash boshqarmasi mutasaddilarining befarqligi sabab bir dunyo muammo yig'ilib qolgan. Vaziyatdan kelib chiqib, birinchi navbatda boshqarma rahbarlarining, agar muammo ular darajasida hal etilmasa, Sog'liqni saqlash vazirligi mutasaddilarini bezovta qilamiz, – deydi deputat.

Hamdam NIYOZOV tayyorladi.

✓ Festival

(Boshlanishi 1-betda)

FARG'ONADA «MILLIY QADRIYATLAR» TARANNUMI

Zero, Marg'ilon azaldan milliy qadriyatlar, an'ana va urf-odatlar beshigi sanaladi, – dedi Sh.Rahimov. – Davlatimiz rahbarining «Mamlakatimiz o'z taraqqiyotining yangi, yuksak bosqichiga kirayotgan hozirgi paytda bizga jaded bobolarimiz kabi g'arb ilm-fan yutuqlari bilan birga, milliy qadriyatlar ruhida tarbiya topgan yetuk kadrlar suv bilan havodek zarur», degan fikrlari ushbu festivalning mazmun-mohiyatini ochib beradi. Binobarin, ezigulikka yo'g'rilgan milliy urf-odatlarimiz, xayr-saxovat, mehr-oqibat, or-nomus, sharm-hayo kabi qadriyatlarimiz bizning kim ekanligimizni ko'rsatib beruvchi oyna hisoblanadi.

Milliy qadriyatlarga hurmat bilan qarash esa millatning o'ziga nisbatan ehtiromi belgisidir. Festival doirasida iqtidorli yoshlarning chiqishlari, milliy hunarmandchilik namunalari ko'rgazmasi, milliy osh tanlovi, milliy liboslar namoyishi o'tkazildi. O'zbekona luf va milliy kuy-qo'shiqlar jarangi, oq yaktak, chorsi va do'ppi kiygan shashti

baland yigitlar hamda egniga atlasu adrasdan go'zal liboslar ilgan, qarashlari hayo-iboga limmo-lim mohitob qizlar kulgisi bayramga o'zgacha tarovat baxsh etdi. So'rillarda chordana qurib o'tirgan nuroniyalar shubhati, askiya payrovlari qalblarga quvonch ulashdi. – Bunday tadbirlarni ko'proq o'tkazish tarafdorimam. Yevropacha udumlarga, ajnabiy qo'shiqlarga ruju qo'yayotgan farzandlarimizga milliylikimizni ko'rsatish, qadriyatlarimizning mazmun-mohiyatini anglatishimiz kerak, – deydi Marg'ilon shahar Bobur mahallasida istiqomat qiluvchi 72 yoshli Sobirjon ota Madrahimov. – Yaqin tariximizda do'ppi, to'n kiyish, o'zbekcha gapirish taqiqlangan davrlar ham bo'lgan. Shukrki, bugun mustaqilmiz, erkimiz o'z qo'limizda. Milliy an'alarimizni asrab-avaylash, qadriyatlarimizni boyitib, kelajak avlodlarga bezavol yetkazish barchamizning burchimiz. Yoshlar tomonidan tikilgan bejirim liboslar, sochlari qizqokil qo'g'irchoqlaru

kelinchaklar uyini bezovchi so'zanalari, marg'ilon nusxa do'ppilar ko'rgazmasi, qo'g'irchoqbozlarning chiqishlari, milliy cholg'ularda ijro etilgan kuylar, karnay-surnay navolari barchaga xush yoqdi. Tadbir yakunida esa tanlovlar g'oliblari munosib taqdirlandi. Ularga ham milliy adabiyotimizning durdona asarlari jamlanmasi taqdim qilindi. – Yoshlarimiz bunday bayramlarni sog'ingan ekan, yayrashdi. Milliy qadriyatlarimizga nisbatan ulardagi mehri ko'rib quvonasan kishi. Atoqli shoirimiz ham «Qayga borsam, boshda do'ppim, g'oz yurarmam gerdayib...» deb bejiz yozmagan-da. Kayvoni momolar aytgan allalar, kelinsalom, qizlarimiz jo'r bo'lib kuylagan laparlar o'zligimizni yaqqol namoyon etdi, deb bemalol aytilish mumkin, – deydi kasb-hunar maktabi maxsus fan o'qituvchisi Muazzamxon Haydarova. «Milliy qadriyatlar» festivali viloyatlar barcha tuman va shaharlarida davom etmoqda.

M.SULAYMONOV,
O'ZA muxbiri

Бизга эса 37 млн. аҳоли яшади, афсуски, китоб хариди 1 миллионга ҳам етмади. Кўриб турганингиздек, таққослаганингиз сари мутолаадан узоклашаётган авлод ҳақидаги хавотирларимиз кучаймоқда.

ЗАПРАБИН

ЭРТАК КИТОБИДАГИ ЗАЛОЛ

ёхуд масъулиятсиз ноширлар ўқимасин

2017 йилда 131 та нашриёт, 1815 та матбаа корхонаси давлат рўйхатидан ўтказилган бўлса, 2020 йилга келиб нашриётлар сони 200 дан ошган. Давлат улушига эга бўлган нашриётлар эса 47 тага етган. Бу кўрсаткичлар 2016 йилга нисбатан хусусий нашриётлар сони 288 фоизга ошганини кўрсатмоқда. Зотан, 2020 йили жами нашриёт-матбаа корхоналарининг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 273,6 миллион нусхага етган. Лекин афсуски, сифатга, китоблар мазмунига келганда аксарият ноширларимиз сезиларли даражада оқсай бошладилар.

Бунга биргина «Адабиёт учкунлари» нашриётида чоп этилган «Ўзбек халқ эртаклари» рукни остидаги «Олтин олма» (муаллиф А. Нажмидинов) эртақ китоби ҳам мисол бўлиши мумкин. Тан олиш керак: энди-энди тафаккури шаклланиб келаётган авлодга мўлжалланган китобдаги хатолар катта авлод вакиллариининг локайдлиги маҳсули, ҳоло. Энг ёмони, эртақдаги «хазм» қилиб бўлмайдиган ушбу жумлалар орсиликни тарғиб қилаётгандек, гўё: «Бир замонда икки йигит мактабда бирга ўқишган экан, шунда улардан бири гапдан гап чиқиб, «дўстликнинг хурмати, катта бўлиб уйлансам, биринчи кунни хотиним сенинг уйингда ўтказди», дебди...

Қайд этиш жоизки, глобаллашаётган дунёда ҳатто, боғча боласини фикрлаши ҳам чақмоқ тезлигида. Шундоқ ҳам ёш авлоднинг мутолаага ошно қилиш кийин кечаётган бир пайтда юқоридагидек киши газабини қайнатадиган «китобча»ларнинг кўпайиб бораётгани ушбу соҳадаги инкироздан далолатдир. Педагогик фаолиятимда кўп бора бадий адабиётимиздаги бу каби қусурларга дуч келганман. Ва, бу ҳол кун сайин «болалаётгани» ноширлик тизмини жиддий ўрганиш, тахлил қилиш ва назоратга олишни тақозо этаётир. Қўлимга шу каби «шўр» эртақ тушиб қолса, унга тузатиш киритиб ўқиб берман. Аммо уларнинг ўзи буни ўқиса-чи? Тушунмаган жумлаларини тушунтириш асносида қийналасан, киши.

Маҳмудхўжа Бехбудийнинг 1913 йил 30 июль кунини «Самарқанд» газетасида чоп этилган «Миллатлар қандай тараккий этарлар?» сарлавҳали мақоласида шундай сўзлар бор: «Хар миллатнинг уламоси, ахли калами, мутафаккири ўз миллатининг ояндаси учун йўл кўрсатур, машварат берур, миллат ахлоқининг ислоҳи учун масжидларда панд ва насихат берур, мактаб ва мадрасаларда дунё ва охираатга керак илм ва фан, таълим берарлар, китоб ва газет ила умматни муслиҳи учун бахс ва муколамалар қилурлар». Бехбудийнинг фикрича, куйин ва юқори мактабнинг ислоҳ этилиши миллатнинг ислоҳ этилишига олиб келади. Унга кўра, миллатнинг ислоҳ этилиши барча тарғиб қилиши керак бўлган миллий ғоядир.

Шунингдек, юқоридаги мақолада жадид бобомиз «Миллатнинг ёш болалари мактабда, лекин бизники ҳаммоликда ва гадоиликда», дея ўқинади. Бу ўқинч кеча-кечагача бизга ҳам бегона эмас эди. Бонси, мактаб ўқувчилари, баъзан бошлангич синф ўқувчилари ҳам ўқув йиллини номига мактабда биринчи кўнғирокни чалиш билан бош-

лар, биринчи чоракни пахта даласида яқунларди. Шукрки, у кунлар тарихда қолди. Энди миллатнинг бўлажак бунёдкорлари бўлган болалар ўқув йиллини далада эмас, шинамгина синфхоналарда бошлашапти. Аммо бугунга келиб ёш авлод маънавиятини тўғри, қусурсиз шакллантириш энг долзарб муаммога айланяптики, унинг иштирокчилари айнан зиёли қатлам вакиллари экани кишини чуқур ўйга толдиради.

Яна мавзуга қайтсак: бошлангич синф ўқувчилари билан ишлаш шубҳасиз хар қандай ўқитувчидан икки қарра кўп куч, билим ва сабр-тоқат талаб қилади. Дарса ярми уйқусираб, ярми нонушта илнжида танаффус кутаётган, яна бир қисми бошқа эхтиёжлар вазидан қўл кўтариб чарчамайдиган, ўйинқарок 24 (айрим синфларда кўпроқ ҳам) болага мантқан фикрлаш, тўғрию, нотўғрини фарқлашни ўргатиш учун албатта, халқ педагогикасидан фойдаланаман. Табиийки, бу ўринда турли нашриётларда «Ўзбек халқ эртаклари» рукни остида чоп этилаётган китобларга мурожаат қилишга тўғри келади. Аҳвол эса ўзингизга

маълум. Тўғри, дидактик адабиётларнинг ҳаммасини ҳам нуқсонли дейиш нотўғри. Лекин кўпга хусусий ноширлар ким ўзарга, мижоз кўпайтиришу газнани тўлдиришга ишлашапти, ҳоло. Чоп этаётган китобларининг мазмуни эса аҳамиятсиздек улар учун. Охири-охибат саводсиз муаллиф, саводсиз таржимон кўрпасида тетапоя бўлган китоблар пештахталарни тўлдирапти.

Шу ўринда яна бир огрикли муаммо: китобхонликнинг ноёб хислатга айланиб бораётгани хақида ҳам икки оғиз мулоҳаза юритсак.

Манбаларда қайд этилишича, 2022 йилда Ўзбекистонда 1100 номда жами 2,1 млн. нусха китоб ва брошюралар чоп этилган. Бу даврда мамлакатда 19 ёшгача 13,1 млн. нафар фуқаро бўлиб, уларнинг хар бирига 0,15 донадан (битта ҳам эмас!) китоб тўғри келган. Агар бу китоблар ичидан болалар ва ўсмирларга мўлжалланганлари ажратиб олинса, нисбат янада камайиши аниқ. Таққосланганда айни даврда хар бир америкалик бола ва ўсмирга салкам 3,5 тадан китоб тўғри келаркан. Ваҳоланки, фарбдан кўра, шарқона тарбияда кўпроқ китоб ўқиш тарғиб қилинмайдими? Лекин амалда бунинг акси бўляпти.

Халқаро тадқиқот институти ўтказган сўровнома натижаларига кўра, 2016 йили дунёнинг энг китобхон миллати деб хитойликлар танланибди. Сўровномага жавоб берган хитойликларнинг 70 фоизи хар кунни ёки хар ҳафтада акалли

tagini ochdik, uchta o'lmiga ikki bosh oltin chiqdi. Shu oltinni uch aka-uka bo'lib olish uchun yo'lga chiqib, boshqa shaharga ketayotgan edik. Sizga uchrab qoldik, - deyishibdi. Qozi: - Bo'lmasa, men bo'lib bera qolay sizlarga, - debdi. Yigitar rozi bo'lishibdi. Qozi: - Bo'lib berishdan oldin men sizlarga bir kichkina hikoya aylib beravim, - debdi va hikoyani...
Bir zamonada ikki yigit maktabda o'qigan ekan, shunda ulardan biri gapdan gap chiqib, «dostlikning hurmati, katta bo'lib uylansam, birinchi kunning oltinim sening uyningda o'tkazadi», debdi. Ikkinchisi bunga ishonmabdi. Oradan bir necha yil o'tibdi. Ular bir-birlari bilan uchrab qolishmabdi. Va da ham ekan...
Kunlardan bir kuni shu yigit to'y-tomoni-

бир марта китоб ўқишларини билдирганлар. Иккинчи ўринни россиялик (59 фоиз), учинчиликини эса испаниялик китобхонлар (57 фоиз) эгаллашган. Ушбу институт томонидан аввалги йилларда ўтказилган тадқиқот эса хиндистонликларнинг ҳафтасига 10,7 соат, таиландликларнинг 9,4 соат, хитойликларнинг эса 8 соат вақтини китобга сарфлашларини кўрсатган.

Яна бир гап. АҚШда китобхонлик у қадар ривожланмаган бўлса-да, 300 млн. аҳоли яшайдиган бу мамлакатда хар йили 400 млн.та бадий китоб сотилади. Бизда эса 37 млн. аҳоли яшайди, афсуски, китоб хариди 1 миллионга ҳам етмайди. Кўриб турганингиздек, таққослаганингиз сари мутолаадан узоклашаётган авлод ҳақидаги хавотирларимиз кучаймоқда.

Мулоҳазамизни қайсидир нашриётнинг хатоси, локайдлиги ва ҳатто айтиш мумкинки, саводсизлиги билан чоп этилган эртақ китобдаги ноўрин жумлалар билан бошлаган эдик. Гап-гапга уланиб, ичимизда йиғилиб қолган «дард»ни тўқдик. Хулоса ўринда эса қайсики халқ, қайсики миллат эртанги кун бунёдкорлари бўлган ёш авлод тарбиясига локайд қарар экан, Бехбудий таъкидлаганидек, жаҳолат сари одимлайверади. Ортага қайтиш эса тобора мушкуллашиб бораверади...

Ҳафиза АКБАРОВА,
Тошкент вилояти Зангиота туманидаги 43-умумтаълим мактаби бошлангич синф ўқитувчиси

ДИҚҚАТ! ТАНЛОВ!

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ ЮҚОРИ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИГА САБОҚ БЕРАЁТГАН ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ЎҚИТУВЧИЛАРИ ЎРТАСИДА

«ЎЗБЕК ТИЛИ – МЕНИНГ ТИЛИМ»

МАВЗУСИДА ИНШОЛАР ТАНЛОВИНИ ЎТКАЗАДИ.

ҒОЛИБ

20

МИЛЛИОН

сўм пул мукофоти билан тақдирланади.

ЮТУҚЛАР ҒОЛИБ ҲАМДА ОМАДЛИ УСТОЗЛАРГА

2024 йилнинг сентябрь ойида – Ўқитувчи ва мураббийлар байрами арафасида топширилади.

ШУНИНГДЕК, ТАНЛОВДА 30 НАФАР ҚЎШИМЧА НОМИНАЦИЯЛАР БЎЙИЧА ҲАМ ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНАДИ.

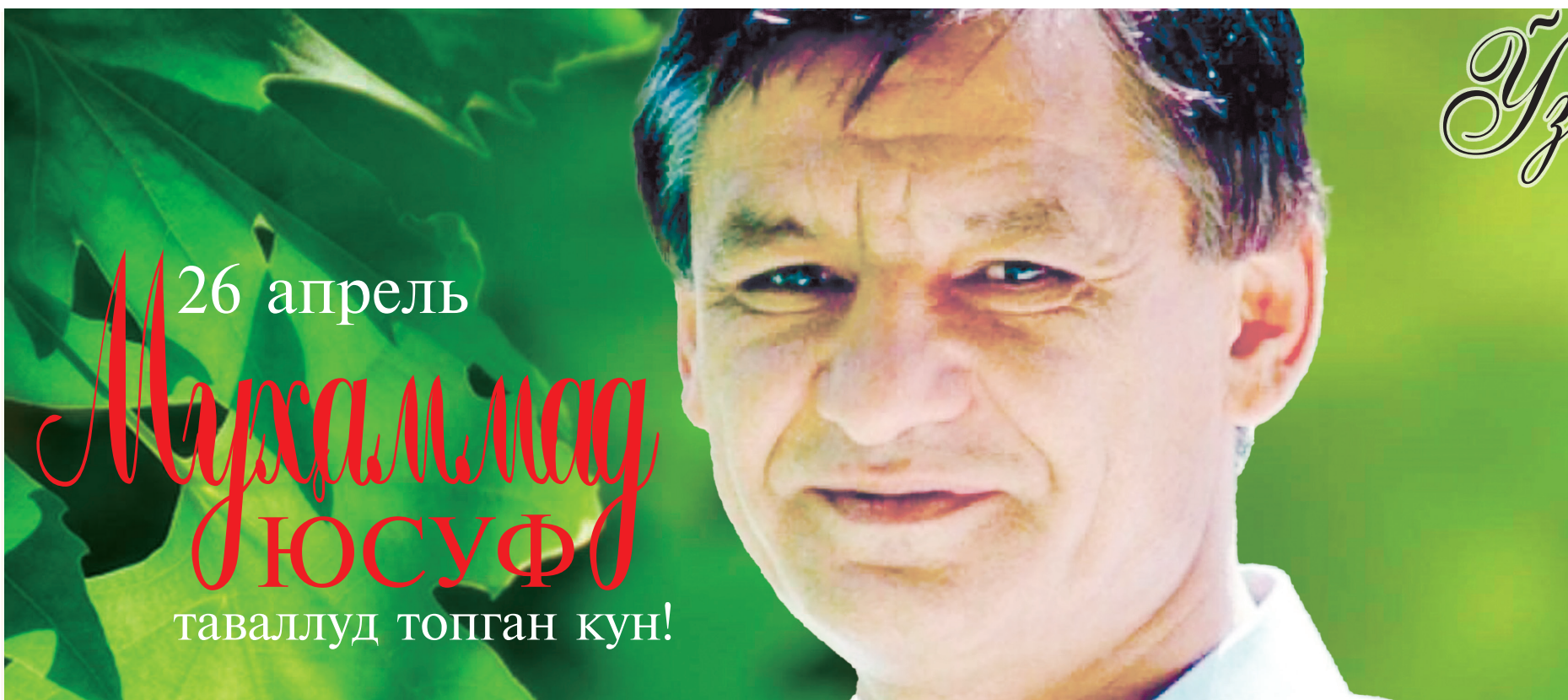
Танлов ҳомийлари билан танишинг:

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ҲУЗУРИДАГИ ЎЗБЕК ТИЛИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМҒАРМАСИ

Мурожаат учун: (90) 245-18-10

Ўзбекистон

О, ота маконим,
Онажон ўлкам,
Ўзбекистон, жоним тўшай соянгга.
Сендай меҳрибон йўқ,
Сенингдек кўркем,
Римни алишмасман бедариянгга.

Бир гўша сув бўлса, бир гўша қирлар,
Қанча юртни кўрдим, қанча тақдирлар.
Қайга борсам суяб, бошни тик тут деб,
Тоғларинг изимдан эргашиб юрар.

Кўрдим сулувларнинг энг фарангларин,
Ё худбинман ё бир содда касман мен:
Парижнинг энг гўзал рестороанларин,
Битта тандиринга алишмасман мен.

На гапга кўнайн,
На тил билайин,
Кўздан уйқу қочди, дилдан ҳаловат.
Уч кунда соғинсам нима қилайин?..
Чала қолар бўлди ҳамма саёҳат.

Билдимки, баридан улугим ўзинг,
Билдимки, яқини шу тупроқ менга.
Баҳорда Бахмалда туғилган кўзинг
Араб оҳусидан азизроқ менга.

Сен билан ўтган ҳар кун байрам-базм,
Сенсиз бир он қолсам ваҳим келади.
Сени биланларга қиламан таъзим,
Сени билмасларга раҳим келади.

ОНА ТИЛИМ
Гарчи зуғум қилганларни ёқтирмадим,
Шеър ёздим у бўлак ишни қотирмадим.
Тилим туриб ўз тилимда гапирмадим,
Бир эласам эзлади бағри-дилим,
Она тилим, кечир мени, она тилим.

Онам «эркам» деб қучганда тунлар ярим,
Эрким йўқ деб зирқирарди бир жойларим,
Паровозни хансиратган бугдойларим,
Олтинларим, маъданларим, унакларим,
Она тилим, кечир мени, она тилим.

Қимлар учун биз эдик бир бадавийлар,
Ўзбекни қон қақишганимиз ўзбек сийлар,
Ҳолимизни қон кузатди Яссавийлар,
Топганимиз ҳандалакдек тилим-тилим,
Она тилим, кечир мени, она тилим.

Қимдир майда миллат бўлди, қимдир қатта,
Қатта миллат — Афандиси йўқдир ҳатто,
Биз пайда, биз боққанлар юрди отда,
Зулм ўтса фақат сендан ўтди зулм,
Она тилим, кечир мени, она тилим.

Сен бўлмасанг нима бизга силлиқ шеърлар,
Бу дунёда тили йўқда дил йўқ дерлар,
Баҳонинг-ку бериб кетган Алишерлар,
Юрагимнинг тўридаги сўлмас зулм,
Она тилим, кечир мени, она тилим.

Бир қарасам ҳар шеванга минг жиллолар
Ҳар новданга, ҳар меванга минг жиллолар.
Қодирийлар, Чўлтонлар-у, Абдуллолар,
Сенинг қайтган кунинг мен туғилган йилим,
Она тилим, эй муқаддас Она тилим.

ОНАМГА ХАТ
Мен сизни ўйлайман шому саҳарда,
Она, соғинсам ҳам бора олмайман,
Тунлари чароғон шундай шаҳарда
Ҳеч кимга кўнглимни ёра олмайман.

Мен сиз айтгандайин ҳаммани севдим,
Ҳаммага ишондим, мана оқибат:
Ўз дўстим уйга кўмилди севгим,
Кун бўлиб кўксимни куйдирди нафрат.

Бошимдан ўтгани кўкка ҳам аён,
Юлдузлар қиқирлаб кулар оқбадан:
Мен – зангор яйловда олис, бепоён,
Уридан ажраб қолган қулунман...

Мана, мен кетяпман тош йўлда кўзим,
Қадамим мошинлар йўрғасига мос.
Йўлғасам юпатиб ўзимни ўзим,
Пишириб қўяман тойчоқларга хос.

Ва сизни ўйлайман шому саҳарда,
Она, соғинсам ҳам бора олмасман.
Тунлари чароғон шундай шаҳарда
Ҳеч кимга кўнглимни ёра олмасман...

Ҳа, севги ҳақида. У дилга не деб,
Куйинманг, не илож қилмаса насиб,
Бахтимга ҳаммаша Сиз соғ бўлинг деб,
Соғинган ўғлингиз – Мухаммад Юсуф.

САВОЛ БЕРИНГ!

? – Инглиз тили ўқитувчиларига 50 фоиз устама берадиган сертификатлар ҳақида билмоқчи эдим. Шу ҳақда тўлиқ маълумот берсангиз?
Мунира Қамбарова, ўқитувчи

– Мактабга ва мактаб таълими вазири хамда Иқтисодиёт ва молия вазири хамда Қўшма қарорларига мувофиқ, куйидаги сертификатларнинг тегишли даражалари учун инглиз тили ўқитувчиларига базавий тариф ставкаларига нисбатан 50 фоизлик устамалар тўлаш белгиланган:
1. Миллий сертификат (CEFR, Multi level) - C1;
2. IELTS - 7.0;
3. TOEFL iBT - 95;
4. TOEFL ITP - 627 (Speaking - 64);
5. Cambridge Assessment English (CAE) - 180;
6. TESOL, TESL, TEFL;
7. CELTA;
8. DELTA Module Pass, Pass A, Pass B;
9. TKT Module 1-2-3 - Band 3-4;
10. Linguaskill (01.08.2023 га қадар олинган) - C1;
11. Artis (01.08.2023 га қадар олинган) - C;
12. iTEP (01.08.2023 га қадар олинган) - C1;
13. TOEIC (01.08.2023 га қадар олинган) - 1305;

Мақтабга ва мактаб таълими вазири хамда Ахборот хизмати

? – Қандай ҳужжатлар фуқароликни тасдиқловчи ҳужжат ҳисобланади?
Дилмурод Мавлонов, Бекобод тумани

– Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг паспорти, идентификацияловчи картаси ёки Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги мавжуд эканлигини кўрсатувчи бошқа ҳужжат Ўзбекистон Республикасининг фуқаролигини тасдиқловчи ҳужжат ҳисобланади.

Нодир Комилов, ҳуқуқшунос

? – Эндиликда 100 миллион сўмгача кредитлар саровсиз берилиши ҳақида эшитдим. Шу тўғриси ва у қимларга берилади?
Парвиз Алибоев, Бухоро шахри

– Ҳа, тўғри. Бу имкониятдан камида бир йил мобайнида фаолият юритаётган яқка тартибдаги тадбиркорлар, деҳқон хўжаликлари, ўзини ўзи банд қилган шахслар, хунармандлар, касаначилар, нодавлат таълим ташкилотлари, уч ва ундан ортик кишини доимий иш билан таъминлаётган кичик тадбиркорлик субъектлари, оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида ўз бизнес лойиҳаларини муваффақиятли амалга ошириб, ижобий кредит тарихига эга бўлган юридик ва жисмоний шахслар фойдалана олади.

Субсидия маркази ҳуқуқий ахборот портали

? – Пенсия ва нафақанинг нима фарқи бор? Шу ҳақда маълумот берсангиз?
Раъно Худойбердиева, Гулистон шахри

– Пенсия бу етарлича иш стажига эга бўлган фуқароларга ва уларнинг оилаларига давлат томонидан тўланадиган ижтимоий таъминот ҳисобланади. Пенсия уч турга - ёшга доир, ногиронлик хамда боқувчисини йўқотганлик пенсиясига бўлинади. Нафақа эса ижтимоий химояга муҳтож бўлган айрим тоифадаги шахсларга бериладиган пул тўлови ҳисобланади. Ўзбекистонда нафақанинг ногиронлиги бўлган 18 ёшгача болаларга ногиронлик, парваришлаш, боқувчисини йўқотганлик, ёшга доир, ипсизлик, ишдан бўшатил, кам таъминланган оилалар болалари учун турлари мавжуд.

? – Олий таълим ва илмий ташкилотларда даража берувчи берилиши ҳақида нечта илмий кенгаши мавжуд? Шу ҳақда маълумот берсангиз?
Ирода Абдураззоқова, Наманган шахри

– Бугунги кунда илмий даражалар берувчи 315 та илмий кенгаши 873 та илмий кенгаши асосида фаолият юритаётган келмоқда. Шундан 176 таси олий таълим муассасаларида йўлга қўйилган. Кенгашларда олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациядан ўтказиш амалга оширилмоқда.

Олий таълим, фан ва инновациялар вазири хамда Ахборот хизмати

? – Қандай ҳолларда иш берувчи ходимни ишдан бўшатилиши мумкин эмас?
Жаҳонгир Абдиев, Марҳамат тумани

– Меҳнат кодексига ёки бошқа қонунларда белгиланмаган асослар билан, камситишни тақиклаш талабини бузадиган ҳолатларда, ходим касаллик таътилида бўлганда, меҳнат таътилига чиққанида, давлат ёки жамоат мажбуриятларини бажарганлиги учун ишдан озод этилганда, хизмат сафарига бўлганда, шунингдек, хомилдор аёллар хомилдорлик даврида. 3 ёшгача боласи бор аёллар ёки 3 ёшгача бўлган болани ёлғиз тарбиялаётган ота (васий)ни фақат корхона тугатилганда, улар меҳнат интизомини доимий ёки бир марта кўпол равишда бузганда иш берувчи томонидан бўшатилиши мумкин. Штат қисқариши ёки малакаси етарли эмаслиги асоси билан уларни ишдан бўшатилиши мумкин эмас.

Обиджон Мирзаев, ҳуқуқшунос-маслаҳатчи

Спорт

Олимпиячиларимиз ЧОРАК ФИНАЛДА

Қатарда У23 ёш тоифасида ўтаётган Осиё кубогининг барча чорак финал жўфликлари аниқ бўлди. Мусобақанинг гуруҳ босқичи сўнгги ўйинида юртдошларимиз Вьетнам терма жамоасига қарши баҳса 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Энди йигитларимиз 1/4 финал босқичида 26 апрель Саудия Арабистони термасига қарши майдонга тушади.

Ўзингизни қизиқтирган саволларга жавоб тополмаясизми? Бизнинг қуйидаги телеграм манзилимизга йўлланг, бизнинг мутахассислар саволларингизга жавоб беради.
90 245-18-10

«MILLIY TIKLANISH» DEMOKRATIK PARTIYASINING IJTIMOY-SIYOSIY GAZETASI	JAMOATCHILIK KENGASHI: Alisher QODIROV – kengash raisi Akmal SAIDOV, Abror PO'LATOV, Amriddin BERDIMURODOV, Akmal JUMABOYEV, Bahodir MAMATXONOV, Ilhom ABDULLAYEV, Ibrohim G'OFUROV, Iroda DADAJONOVA, Minhojiddin MIRZO, Nuriyman ABULKASAN, Bosh muharrir: Mirodil ABDURAHMONOV	TAHRIRIYAT MANZILI: Toshkent shahri, Uchtepa tumani, Maqsdud Shayxzoda ko'chasi, 1 A-uy. Gazeta tahririyat kompyuter markazida terildi va sahifalandi. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farq qilishi mumkin. Gazetada Internet ma'lumotlari va suratlaridan foydalanildi.	Tahririyatga kelgan xatlar doimiy e'tiborimizda bo'lib, ular mualliflarga qaytarilmaydi. NAVBATCHI MUHARRIRLAR: Abdug'afur OMONBOYEV, Mahbuba KARIMOVA, NASHIR UCHUN MAS'UL: Ma'murjon YO'LDOSHEV NAVBATCHI: Feruz XODJAYEVA, DIZAYN GURUHI: Asilbek QUDRATOV, Firdavs HAMIDULLAYEV Elektron pochta: mtiklanish@bk.ru / mtiklanish@mail.ru	Gazeta «Sharq» nashriyoti-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida chop etildi. Korxonaning manzili: «Buyuk Taron» ko'chasi, 41-uy 2008-yil 29-oktyabrda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan №0223 raqami bilan ro'yxatdan o'tgan. Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. Adadi – 5 263. Gazetaning bahosi kelishilgan narxda. Qog'oz bichimi: 350x587. Hajmi: 4 bosma taboq Buyurtma: G – 421 Bosishga topshirish vaqti 21:00. Topshirildi: 02:40 ISSN 2010-7714 Telefon: (97) 755-10-11
---	---	---	---	--